

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY W KLASIE ÓSMEJ

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocena dopuszczająca:

I KSZTŁACENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- zna podstawowe cechy rodzajów literackich,
- rozróżnia podstawowe gatunki epiki, liryki i dramatu,
- rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne i nazywa je,
- wie, na czym polega tragizm,
- porządkuje informacje w zależności od ich funkcji.

II KSZTALCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- zna pojęcia: *upodobnienie fonetyczne, akcent wyrazowy*,
- rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny,
- rozpoznaje imiesłowy
- odróżnia mowę zależną od niezależnej.

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- zna pojęcia: *treść i zakres znaczeniowy wyrazu*,
- rozumie pojęcie: *styl językowy, norma językowa*
- rozumie, na czym polega błąd językowy

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- potrafi wymienić podstawowe zasady pisowni - ó, u, rz, ż, ch, h, duża i mała litera, *nie* z różnymi częściami mowy

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- potrafi sformułować własne zdanie na dany temat,
- rozpoznaje środki perswazji i manipulacji.

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- potrafi streścić tekst,
- zna podstawowe zasady układu graficznego rozprawki, listu motywacyjnego, podania.

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto uczeń:

- wykorzystuje informacje z różnych źródeł z poszanowaniem praw autorskich,
- próbuje formułować opinie.

Ocena dostateczna - uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- podejmuje próby samodzielnego odczytania różnych tekstów współczesnych i dawnych na poziomie przenośnym
- rozumie znaczenie archaizmów i wyrazów należących do gwar obecnych w tekstach literackich lub odszukuje ich znaczenie w przypisach
- odczytuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym, przy niewielkiej pomocy określa temat utworu i poruszony problem
- samodzielnie wskazuje najważniejsze informacje zawarte w tekście, przytacza opinie
- wskazuje elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie sytuację, w jakiej znajdują się bohaterowie
- rozróżnia takie gatunki liryczne, jak pieśń, hymn, sonet, tren, fraszka
- wskazuje środki wyrazu artystycznego wypowiedzi: neologizm, prozaizm, eufemizm, inwokację, pytanie retoryczne, apostrofę, anaforę, porównanie, porównanie homeryckie, archaizację
- odróżnia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, fantasy, epepei
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż
- wyodrębnia w tekście epickim fragmenty opowiadania i opisu
- dostrzega związki między dziełem literackim a innym tekstem kultury

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- wyjaśnia pojęcia: *język ogólnonarodowy, gwara, dialekt*
- sporządza wykresy zdań pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych,
- zna i stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- rozumie różnice między treścią a zakresem wyrazu
- potrafi podać przykłady synonimów, homonimów, antonimów, wskazuje wyrazy rodzime i zapożyczone
- rozpoznaje na typowych przykładach styl oficjalny, nieoficjalny (potoczny), urzędowy (mówiony i pisany) i artystyczny

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- zna zasady ortograficzne (u, ó, ź, rz, ch, h, om, on, em, en, ą, ę, pisownia przedrostków, wielka i mała litera, zasady dotyczące pisowni zakończeń wyrazów, oznaczenia miękkości głosek) i wyjątki od nich, stosuje je w praktyce, w razie problemów korzysta ze słownika ortograficznego
- dostrzega większość błędów językowych,

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, odnosi się do cudzych poglądów i poznanych idei
- wygłasza poprawny monolog, krótkie przemówienie, stara się uczestniczyć w dyskusji
- rozróżnia środki językowe w zależności od adresata wypowiedzi w oficjalnych i nieoficjalnych sytuacjach mówienia
- dostrzega zjawisko brutalności słownej, kłamstwo i manipulację
- recytuje z pamięci tekst poetycki, podejmuje próbę interpretacji głosowej z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- układa tekst o trójdzielnej kompozycji, stosuje akapity, dba o spójne nawiązania między poszczególnymi częściami wypowiedzi
- streszcza, skraca, parafrazuje tekst (w tym tekst naukowy i popularnonaukowy), poprawnie i samodzielnie przytaczając większość zagadnień
- tworzy krótką wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, dobiera przykłady do argumentów,
- samodzielnie pisze swój życiorys, CV, podanie i list motywacyjny we własnej sprawie
- pisze schematyczną recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- rozwija nawyki systematycznego uczenia się
- rozwija umiejętność formułowania opinii.

Ocena dobra- uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej a ponadto: uczeń:

- rozumie znaczenie archaizmów i wyrazów należących do gwar obecnych w tekstach literackich, odszukuje ich znaczenie w przypisach
- interpretuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę, fotografię) na poziomie dosłownym i przenośnym,
- odróżnia i omawia cechy gatunkowe noweli, powieści (i jej gatunków), opowiadania, legendy, baśni, przypowieści (paraboli), mitu, bajki, pamiętnika, dziennika, epepei
- wymienia i rozpoznaje gatunki dziennikarskie: wywiad, felieton, artykuł, reportaż, podaje cechy tych gatunków
- wymienia cechy dramatu jako rodzaju literackiego, stosuje w praktyce słownictwo dotyczące dramatu: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog (w tym monolog wewnętrzny) i dialog

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- wyjaśnia różnice między treścią a zakresem wyrazu, różnicuje wyrazy ze względu na ich treść i zakres,
- odróżnia język ogólnonarodowy od gwary i dialektu
- świadomie stosuje znane mu normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych
- analizuje przykłady manipulacji i prowokacji językowej
- wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych i wielokrotnie złożonych,

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- zna językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, świadomie je stosuje
- różnicuje wyrazy ze względu na ich treść i zakres,

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- koryguje błędy językowe w tworzonym przez siebie tekście, analizuje i porównuje przy tym wiedzę z różnych źródeł informacji
- analizuje elementy językowe w tekstach kultury, wykorzystując wiedzę o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto: uczeń:

- prezentuje w dyskusji swoje stanowisko, rozwija je odpowiednio dobranymi argumentami, świadomie stosuje retoryczne środki wyrazu
- zna i stosuje językowe sposoby osiągnięcia porozumienia, zasady etykiety językowej i przestrzega zasad etyki mowy

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- dobiera formę notatki dotyczącej wysłuchanej wypowiedzi do własnych potrzeb
- posługuje się stylem urzędowym, samodzielnie pisze swój życiorys, CV, podanie i list motywacyjny
- pisze recenzję książki/filmu/przedstawienia, uwzględniając w niej swoją opinię oraz podstawowe słownictwo związane z dziedziną recenzowanego zjawiska

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- rozwija uzdolnienia i zainteresowania

Ocena bardzo dobra- uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- samodzielnie odczytuje teksty współczesne i dawne na poziomie przenośnym i symbolicznym, interpretuje je w różnych kontekstach
- analizuje tekst literacki i inne dzieła sztuki (np. obraz, rzeźbę, grafikę) na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, określa temat utworu i poruszone problemy, ustosunkowuje się do nich,
- wskazuje elementy biograficzne i autobiograficzne w dziełach literackich, odróżnia je od wspomnień i pamiętnika lub dziennika;
- całościowo omawia elementy tragizmu i komizmu w dziele literackim, rozumie złożone sytuacje, w jakich znajdują się bohaterowie
- dostrzega i wyjaśnia złożone motywy postępowania bohaterów, wartościuje ich zachowania i postawy w odniesieniu do ogólnie przyjętych zasad moralnych, stara się unikać prostych, jednoznacznych ocen
- analizuje i interpretuje symbole i alegorie występujące w tekstach kultury, określa ich funkcje

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

1. Gramatyka języka polskiego:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- dostrzega i koryguje błędy językowe w tworzonym przez siebie tekście,
- analizuje elementy językowe w tekstach kultury (np. w reklamach, plakacie, piosence), z wykorzystaniem wiedzy o języku w zakresie fonetyki, słowotwórstwa, fleksji i składni

2. Zróżnicowanie i kultura języka. Komunikacja językowa:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- swobodnie wykorzystuje znane normy językowe i zasady grzecznościowe odpowiednie dla wypowiedzi publicznych
- rozpoznaje i rozumie przykłady manipulacji i prowokacji językowej, aktywnie je komentuje i reaguje na nie

3. Ortografia i interpunkcja:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- korzysta ze słownika ortograficznego, by wyjaśnić wątpliwości dotyczące wyrazów rzadkich, o nietypowej pisowni

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto uczeń:

- wygłasza poprawny, ciekawy monolog, przemówienie, uczestniczy w dyskusji, posługując się wieloma środkami wyrazu
- wyraża swoje zdanie i umie je logicznie uzasadnić, czynnie się odnosi do cudzych poglądów i poznanych idei
- recytuje z pamięci teksty poetyckie, interpretując je głosowo z uwzględnieniem tematu i wyrażanych emocji oraz na przykład przez poprawne stosowanie pauz w tekście zawierającym przerzutnie
- wyraża własne zdanie, trafnie polemizuje ze stanowiskiem innych,

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- pisze wyczerpująco i na temat, stosując funkcjonalną, urozmaiconą kompozycję, logikę wypowiedzi
- w opowiadaniu odtwórczym i twórczym indywidualizuje język bohatera, wprowadza nieszablonowe rozwiązania kompozycyjne

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- uczestniczy w projektach edukacyjnych
- pogłębia wiedzę z przedmiotu, uczestnicząc np. w konkursach, wykładach publicznych

Ocena celująca- uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE (czytanie i odbiór tekstów kultury):

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- krytycznie, wielostronnie i z zaangażowaniem poznawczym ocenia i wartościuje treści, zachowania i postawy przedstawione w utworach w odniesieniu do systemu moralnego i etycznego

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- wykorzystując wiedzę o języku, odczytuje sensory symboliczne i przenośne w tekstach kultury jako efekt świadomego kształtowania warstwy stylistycznej wypowiedzi

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- aktywnie uczestniczy w dyskusji jako dyskutant lub przewodniczący, rzeczowo przedstawia swoje stanowisko i wnioski, formułuje oryginalne, przemyślane sądy i spostrzeżenia

2. Pisanie:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- podejmuje próby własnej twórczości literackiej, świadomie stosując różnorodne środki stylistyczne, parafrazuje utwory znanych twórców

IV SAMOKSZTAŁCENIE:

Wiadomości i umiejętności obowiązujące w klasie czwartej, piątej, szóstej i siódmej, a ponadto:
uczeń:

- uczestniczy w życiu kulturalnym w swoim regionie

W ocenianiu bieżącym dopuszcza się stosowanie "+" i "-", gdzie "+" oznacza osiągnięcia ucznia bliższe wyższej kategorii wymagań, "-" - niższej kategorii wymagań.

Stopień ze znakiem plus (+) otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności wykraczają nieznacznie ponad wymagania dla danego stopnia.

Stopień ze znakiem minus (-) otrzymuje uczeń, którego wiadomości i umiejętności wykazują drobne braki w zakresie wymagań dla danego stopnia.

Rodzaj stosowanej symboliki w zapisach w dzienniku lekcyjnym jest znany uczniom i rodzicom.

Stosuje się następujący przelicznik przy ocenianiu bieżącym:

Ocena	Procent
6	96 - 100
5+	91 - 95
5	86 - 90
5-	81 - 85
4+	76 - 80
4	71 - 75
4-	66 - 70
3+	61 - 65
3	51 - 60
3-	46 - 50
2+	41 - 45
2	35 - 40
2-	30 - 34
1	0 - 29

Dla uczniów z dostosowaniem wymagań edukacyjnych (posiadających opinię lub orzeczenie PPP) dostosowania wprowadzamy indywidualnie dla każdego ucznia zgodnie z zaleceniami Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej.